

Kystad Gård barnehage AS

Sætra barnehage AS

Muruvik barnehage AS

Fosslibekken barnehage AS

Kunnskapsdepartementet

Pb 8119 Dep

0032 Oslo

Trøndelag, 18.01.2015

Vedr. forslag til endring i barnehageloven

Kystad Gård, Sætra, Muruvik og Fosslibekken barnehage ønsker med dette å komme med en felles uttalelse til høring om endringer i barnehageloven. Vår uttalelse knytter seg til forslag om presisering av barnehagenes arbeid med dokumentasjon og vurdering. For oss handler dette om et verdisyn og vi velger derfor å synliggjøre dette i vår uttalelse. Verdier krever refleksjon. Derfor vil vår uttalelse bære preg av det.

Hvorfor et kartlegging- og registreringsbehov av barn i barnehagene?

Hva kan et menneske bli og hvordan er det å være menneske når andre, fra du er født, skal registrere din atferd og utvikling og bedømme videre hva som er til det beste for deg?

Hvem skal ha tilgang til disse opplysningene i framtiden og hvordan kan det tenkes at de blir brukt?

Med hvilke verdier skal vi bygge vår vurdering av ulik dokumentasjonspraksis og kartleggingsarbeider på? Er barnehagelærere, barnehageeiere, lokale politikere, Kunnskapsdepartementet bevisste nok på dette? Å være en del av et samfunn i stadig endring, krever kritisk granskning av menneskesyn, læringssyn og kunnskapssyn. Vi arbeider på vegne av barn. En gruppe i vårt samfunn som ikke kan ta til orde for økt personvern, for behov eller kanskje mangel på behov for kartleggingssystemer. De er avhengige av at andre gjør det for dem. Kunnskapsdepartementet foreslår endringer som i verste fall kan oppleves som krenkende den dagen barnet selv kan se tilbake og gjøre en vurdering av sin egen oppvekst i barnehagen.

Kan mennesker i det hele tatt med respekt og rettferdighet plasseres i et skjema?

Kan vi utsette barn for en pågående kartlegging? Med store muligheter for tolkningsfeil, og et gyngende grunnlag som utgangspunkt når kartleggingen foretas?

Kan vi tillate oss risikoen for å begrense individets muligheter gjennom definering og kategorisering?

Med hvilken rett krysser vi av for det ene eller det andre, i jakten på objektive sannheter om hvert enkelt barn, innenfor en svært smal normalitet med tanke på adferd og læringsstrategier?

Skaper kartleggingssystemer nærhet eller distanse til barnet? Bli barnet subjekt eller objekt i slike systemer?

Barnehagelærerens skjønn og utøvelse av yrkesprofesjon

Vårt utgangspunkt i barnehagenes vurderingsarbeid bygger på et rikt normalitetsbegrep. Vi ønsker ulikhetene velkommen. Hva et barn kan bli, kommer an på de muligheter barnet får, og har rett til å få. Det er i møtet mellom mennesker og miljø at barnets dannelsesprosesser skjer. Våre pedagogiske valg får betydning for hvem barnet blir gitt mulighet til å være og bli.

Utviklingspsykologien og atferdspsykologien er fortsatt framtrepende retninger i barnehagesektoren og som kan gjøre at vår kunnskap begrenser barnet sine muligheter. Regler og kartlegging kan fort tvinge seg fram som en nødvendighet dersom alle skal passere gjennom den samme trange gangen på nøyaktig samme alder.

Hva vet vi om framtiden og hva er viktig kunnskap for barn?

Demokratiets verdier er nedfelt i formålsparagrafen. Hvordan går vi så dypere inn i ideen om barnehagen som arena for demokratie? Det holder ikke å si at barn har rett til medvirkning. Barn må få mulighet til å bli aktive deltakere i sitt eget liv og i samfunnet. Vi ønsker å jobbe for barns delaktighet i dagens samfunn der det prates om curling-foreldre og manglende bidrag fra ungdommen til samfunnet. Hvordan kan barn og unge oppleve at de har betydning i samfunnet? At det er gledesfylt og meningsfylt å gå i barnehage og på skole?

Har vi gitt barn, fra de er små, mulighet til å være delaktige og oppleve seg selv som viktige og likeverdige medborgere i vårt samfunn? Har barnet fått høre: «Vi trenger ditt bidrag. Du er viktig», i stedet for å se etter feil og mangler. Vi kan se på barn med ulikt blikk og det har betydning for hvem et barn kan være eller bli. Ser vi barnet som et viktig og intelligent menneske her og nå, eller er det noe ufullstendig som skal bli noe i framtiden?

Det finnes mange såkalte ekspertgrupper med ulike metoder som melder sin interesse for å bidra med sitt fagfelt til ansatte i barnehagene og til familiene i hjemmet. Og man kan lure på hvor behovet for «kvikk-fiksere» med metoder som ser på adferdsregulering som grunnlag for all læring har kommet fra. Fra vårt ståsted oppleves det som om det å lære barn å «gå i takt», til «samfunnets beste», har blitt en urovekkende sterk verdi. Kartlegging av alle barn vil da kunne bli et kontrollsystem

som gjør barn - og pedagoger - til objekter for nasjonens mål, der menneskets integritet står på spill. Og man kan spørre seg: Er dette virkelig nødvendig for at mennesker skal oppleve glede, mestring og livskvalitet?

Det virker som et paradoks at Kunnskapsdepartementet ønsker kvalitet gjennom kartlegging og kontroll. Kanskje særlig fordi det i 2011 kom en rapport som konkluderte med at ingen eksisterende kartleggingsverktøy kunne anbefales for generelt bruk¹. Dette sett i sammenheng med at kartleggingen skal utføres av en faggruppe som Kunnskapsdepartementet tydelig har mistillit til, gjør paradokset, om mulig, enda større. Som profesjon, stiller vi oss kritiske til Kunnskapsdepartementets initiativ til å begrense vår metodefrihet og vårt faglige skjønn.

Det er barna som er framtiden og som skal bygge demokratiet og samfunnet. Da må vi velge å møte dem som subjekt, ikke som brikker i nasjonens kunnskapsspill.

Vårt standpunkt

Vi opplever at Kunnskapsdepartementets barnehagepedagogiske kompetanse knytta til barnesyn, kunnskapssyn og læringssyn ikke er i takt med tiden og kanskje til og med i strid med Barnehagelovens formålsparagraf og begrepene medvirkning, utforskning og danning.

Med bakgrunn i dette stiller vi oss svært kritiske til forslaget om det vi oppfatter som en endring, ikke en presisering, om økt bruk av kartlegging/dokumentasjon av enkeltbarn. Kanskje særlig fordi det kan se ut som om familiene skal fratras retten til å hegne om personvern av sine egne barn. Vi er uenige i at rammeplanen, slik den står i dag, hindrer tilrettelegging og oppfølging av enkeltbarn, slik det skrives fram i forslaget under punkt. 6.8.

Videre kan det se ut som om barnhageeier får økt innflytelse over hvilke verktøy og systemer som skal benyttes i hver enkelt barnehage, jmf. punkt 6.7. Dette kan ses som en mistillit og en deprofesjonalisering av barnehagelærerene. Vi ser også farene for økt kommersialisering av barnehagefaget og at såkalte barnehageprogrammer vil få økt innpass. Vi stiller oss kritiske til dette og ønsker ikke disse endringene velkommen.

Med vennlig hilsen

Kystad Gård Barnehage v/ Marte Sommer (stedfortreder)

Sætra Barnehage AS v/ Ragna Dahlen

Muruvik Barnehage AS v/ Mette Louise Skaret

Fosslibekken barnehage AS v/ Trude Jenssen

---

¹ Kunnskapsdepartementet (2011). *Vurdering av verktøy som brukes til å kartlegge barns språk i norske barnehage. Rapport fra Ekspertutvalg nedsatt av Kunnskapsdepartementet 2010/2011.*